

KÜLÖNFÉLÉK.

A mérnöki czim Ausztriában. Azon közös mozgalom kapcsán, a melyet a Magyar Mérnök- és Építész-Egylettel együtt a mérnöki czim és gyakorlatjog szabályozása tárgyában a múlt év folyamán indítottunk, közlelről érdekel a napilapoknak az a hiráda, hogy az osztrák kormány az urak háza elé terjesztette azt a törvényjavaslatot, mely a mérnöki czim viselésének jogosultságát hivatott szabályozni. Ez a törvényjavaslat a „Hochschule für Bodenkultur“ összes végzett hallgatóira és visszahatólag a mariabrunni volt erdészeti akadémia végzett növendékeire is kiterjed. Az osztrák kartársak tehát már elég közel állanak erre vonatkozó óhajuk teljesüléséhez, melynek annak idején az osztrák birodalmi erdészeti egyesület adott határozott kifejezést. Reméljük, hogy az osztrák párhuzamos akezióról egyik közelebbi számunkban részletesebb hirt adhatunk.

A műszaki doktorátus. A jelenkor gazdasági életében elsőrendű szerepet játszó műszaki tudományok megkövetelik egyenrangú helyüket a jogi, orvosi stb. tudományok között. E téren való érvényesülésük jeléül tekinthetjük, hogy ő felsége a király Wlassics Gyula dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy a budapesti királyi József-műegyetemen a műszaki doktori czim megszerezhető legyen, illetőleg, hogy e műegyetem műszaki doktorokat avathasson föl. A műszaki doktorátus (doctor rerum technicarum) megszerzése azonban senkire nézve nem lesz kötelező és mindenki csak e czélból leteendő külön szigorlattal szerezheti meg, a mennyiben már előzőleg a műszaki minősítést nyújtó műegyetemi oklevélnek birtokában van. A közszolgálatra és a magángyakorlatra a műegyetem mostani oklevelei a netán megszerzendő doktori oklevélről függetlenül is jogosítani fognak.

Rendellenes szúrágás a simafenyőn. A polonkai hercegi erdőmester lakása mellett létezett 30 éves simafenyők az elmúlt nyár derekán hirtelen sárgulni kezdtek s ezek közül három példának a legfelső 3—5 pereszlene csakhamar teljesen elszáradt.

E simafenyők, mivel ilyen alak mellett további fentartásuk nem volt okadatolt, október hó végén letaroltattak.

Érdekelt a dolog, megtudni e hirtelen megbetegedés tulajdon-

képeni okát, s azért a már ledöntött simafenyőket vizsgálat alá vettem s gyanum, hogy e baj okozója valószínűleg a szű, csakugyan valónak bizonyult, amennyiben a héjon mindenütt láthatók voltak — a már kemény — gyantacsöppek és a szű befuródási illetve kirepülési lyukai.

Lefejtvén e simafenyők héját, az egyiken 2 drb Bostrichus chalcographus L. és 27 drb Bostrichus typographus L. nevű szűbogár imágóját találtam, s e mellett az álcák is meglehetősen számban voltak jelen; a másik két simafenyő tisztán a Bostrichus typographus L. által volt megtámadva, s ezeken a fentjelzett másik szűnak sem anya-, illetve álcamenetei, sem pedig a sokkal kisebb befuródási lyukai, még kevésbbé imágói voltak észlelhetők.

Miután a Bostrichus typographus L. rendesen a korona alatti részeket szokta meglepni, s romboló útjában innen halad felfelé, érdekesnek vélem a fent elmondottakat közölni, mivel ezen simafenyők legfelső 3—5 pereszlenét leszámítva, egyáltalában nem voltak megtámadva. Másrészt annyiban is érdekesnek vélem a jelen esetet, miután eddig sehol nem olvastam, hogy e két szű-faj a simafenyőkben is okoz károkat.

Király Emil.

„A m. k. államvasutak 1899. évi állapota, valamint üzleti és forgalmi eredményei“ czim alatt kiadott jelentésből a szakunkat érdeklő következő részleteket érdemesnek találom e lapok hasábjain közé tenni.

Olesőbb dijszámítás érvényesült részint alacsonyabb díjosztásba sorozás (declassificatio), részint az áruosztályozásba való fölvétel folytán: hangszerfa, fasejtanyag (cellulose), tölgy- és fenyőfakivonat árucikkekre.

Az 1899. év folyamán engedélyezett új díjkedvezmények közül közgazdasági fontossággal bir: a Bécs (helyb. atm.) Grammat-Neusiedl, Klein-Schwechat, Graz és Dzieditz állomásokra rendelt C osztályba tartozó fára engedélyezett díjkedvezmény, mely az ország egész keleti és északkeleti vidéken fekvő összes tekintetbe jövő állomásokat felöleli s a galicziai és bukovinai verseny leküzdését czélozza.

A külföldi forgalomban nagy jeletőséggel bir a *fakivitel*. Ugy a kemény épület- és műfa, (dió, tölgy, juhar, bükk, kőris, cseresznye stb.) mint az ilyen fanemekből készült fűrészáru nagy mennyiség-

ben kerül Olaszországba és a Levante kikötőibe, valamint Németországba, Belgiumba, Hollandiába és Svájcba kivitelre. A fakivitel támogatására úgy a Fiumén át, mint az északi utirányokon át irányuló forgalmakban igen olcsó díjtételek engedélyeztettek. A puhafából fűrészelt mindennemű nyers áruk kivitele, mely az utóbbi években igen messzemenő szállítási kedvezményeket élvezett, szintén nagy lendületet nyert. Vasuti talpfákban, melyek régebben csak kivételesen exportáltattak, újabb időben szintén fejlődött a nyugoti vámkülföldre irányuló elég számbavehető kivitel. A még nagyobb kiterjedésben letarolásra váró bükkfaerdőkre nézve is jobb értékesítés van kilátásban, a mennyiben a bükkfából nyert faszén Svájcban és Németországban is mindinkább felhasználtatik. A fahéjak és cserzőanyagok Németországban szép kelendőségnek örvendenek.

Svájcba kemény és puha fűrészelt árukból rendes, habár nem nagyon jelentékeny forgalmunk levén, a fennállott és elavult közvetlen díjszabásujjal helyettesítettett, melybe az érdekeltek kívánására számos új állomást kellett felvenni.

A nagyjelentőségű magyar-német fa- és kéregforgalom közvetlen elszámolására márczius 1-én új díjszabás jelent meg.

A Pozsony—Passaun át kombinált vasuti és hajózási átrakodási forgalmi uton, mely hivatva van felsőmagyarországi árpa- és fakivitelünkben nagyobb szerepet játszani, a kivitel kezdetnek elég biztatóan indult meg.

A magyar-német fa- és fakéregforgalom 448,456 *q*-t tett ki s az 1898. évit 84,778 *q*-val haladta tul.

A magyar-*adriai forgalomnál* hazai fakivitelünk érdekében és a magyar termék versenyképességének fentarthatása czéljából a már eddig is messzemenő kedvezmények megújítása és kiterjesztése mellett újabb és számos esetben az önköltségek határáig menő kedvezmények engedélyeztettek.

A Fiuméba vasuton érkezett kiviteli áruknál az 1898. évihez képest a cellulosenál 54% csökkenés (1899-ben 6922 *q*., 1898-ban ellenben 15,036 *q*. érkezett) jelentkezett. A cserlénél 14·9 % (1899-ben 165,829, 1898-ban pedig 144,315 *q*), a dongánál 26·6 % (1899-ben 886,265, 1898-ban pedig 695,062 *q*.) végül a haszon-

fánál 5⁰/₀ (1899-ben 2.145,993, 1899-ban pedig 2.043,314 q.) növekedés tapasztalható.

A Fiumében feladott behozatali árak között a donga még mindig szerepel, de annak mennyisége az 1898. évhez képest 67³/₀ csökkenést mutat, a mennyiben 1899-ben csak 3,389 q. adott fel vasutra, míg 1898-ban 10,378 q.

Zimóny—*Belgrádon* át behozott fa és faáruk mennyisége 668 q., míg a kivitteké 43,728 q. volt az 1898. évi 26,412 q.-val szemben s így az emelkedés 16.866 q. teszen ki.

Romániába kivetett donga 6,994 q. 4,271 q.-val több, mint 1898-ban, fa- és faáruk 550.890 q., 13,938 q.-val kevesebb, mint előbbi évben; cellulose 16,087 q., 3,686 q.-val több, mint 1898-ban. Ellenben behozatott 12,102 q. fa és faáru, 4,773 q.-val több, mint 1898-ban.

A magyar királyi államvasutak 1899. évi teheráruforgalmában az épület- és haszonfa 15.541,877, a tűzifa 8.055,685, a donga 1.507,457, a fakéreg 720,196 végül a faszén 1.252,767 q.-val szerepel. A haszonfából 54,605 q.-val szállított több ki, mint az 1898. évben.

Nagy Károly m. kir. főerdész.

A galicziai futóhomok beerdősítése igen örvendetes eredményt mutat. Az államerdészet vezetése alatt 1899. évben 186²³ ha futóhomok erdősített be, 102⁶¹ ha régebbi telepítés pedig utánpótlottatott. Ezekre a célokra 4.592,000 darab legtöbbnyire egyéves feketefenyő-, továbbá két—hároméves nyír-, éger- és ákáczcsemetét használtak fel, melyet külön e célra létesített csemetekertekben tenyésztettek. Az ültetvények őrzése és ápolása államköltségen, az erdősítés pedig országos költségen történik.

(Reichspost.)

Balogh Ernő.

A vasutak által okozott erdei tüzek korlátozása.

A porosz földmívelésügyi minster, a sok és nagymérvű erdei tüzesetből kifolyólag, mely a mult év tavaszán az állami erdőkben pusztított, a vasutak mozdonyaiból kirepülő szikrák által előidézett erdei tüzek korlátozására, a kereskedelemügyi minsternek a következő czélszerűnek és jónak látszó indítványt tette:

1. A mezőgazdasági célokra bérelt védőpásztán csak kapás növények tenyésztessenek, vagy pedig a gabona még érés előtt arattassék le. 2. A védőpászták az eddig szokásos méreteknél

szélesebbre veendők és azok az erdőktől jó széles árokkal elkülönítendő. 3. A védőpászták feltörése, amennyiben azt az időjárás megengedi, már március elején foganatosítandó és szükség esetén a nyár folyamán megismétlendő. 4. A lombfával benőtt védőpásztá talaja a tüzetfogó takarótól lehetőleg teljesen megtisztítandó és legalább keresztben több helyen feltörendő. 5. Magasabb töltések mellett, mint főleg tűzveszélyes helyeken, a védőpásztákkal párhuzamosan és azoktól mintegy 40 m. távolságban, az erdőben, biztonsági árkok húzandók, melyek a védőpásztával, egymástól mintegy 40 m. távolságban húzandó keresztárkokkal összekötendő. Ezen biztonsági árkok között a talajtakaró gondosan eltisztítandó. 6. Tartós szárazság alkalmával a vasuti pályafelvigyázókból őrző alakítandó, a kik ilyenkor lapátot is kötelesek lennének magukkal vinni; ezen kívül a vasut mentén még külön tűzőrök is alkalmazandók. 7. A tűzveszélynek kitett erdők közelében levő pályai lakások, a legközelebbi vasuti állomással, esetleg erdészlakkkal telefonnal összekötendő. A vasuti üzemtől keletkező erdei tűz esetében, az illetékes főerdész és erdőőr a vasuti hivatalnok által azonnal táviratilag értesítendő. 8. A vonatszemélyzet minden évben ismételve figyelmeztetendő, hogy tartós szárazságnál, amennyire csak lehet, a tilalmi jelekkel, vagy a táviró oszlopoknak fehér olajfestéssel való megjelölésével feltüntetett tűzveszélyes erdők mellett a tüzre szenet ne rakjanak, azt ne piszkálják, a hamutartót ne nyissák ki és emelkedéseknél, valamint kanyarulatoknál lehetőleg lassan menjenek.

A kereskedelemügyi minster felhívta a kir. vasutigazgatóságot, hogy ezen javaslat czélszerűsége és keresztülvihetősége tekintetében 8 hét alatt nyilatkozzék és jelentse be, hogy részéről ebben az ügyben eddigelé minő intézkedések tétettek, a védőpásztáknak eddig minő szélességet adtak, szükséges-e azok szélesítése és hogy az jelentékenyebb költség nélkül keresztülvihető-e?

(Neue Preussische Ztg.)

Balogh Ernő.

A páfrányok védelme. A „Donau Zeitung” írja, hogy a múlt nyáron és ősszel a bajor- és csehországi erdőkben a vidék szegényebb sorsu lakói a páfránygyökerek kiásásával és gyűjtésével egy új keresetforrásra tettek szert. Ezeket a gyökereket nedves állapotban 3·5 márkáért, száraz állapotban pedig 7—8

márkáért idegen kereskedők nagy tömegekben összevásárolták és legnagyobb részét a Majna melletti Frankfurba szállították, hol azokból gyógy- és festőszereket készítettek.

A kormány elrendelte, hogy az erdőhatóságok a páfrányok kiirtását akadályozzák meg és különösen a kincstári erdőkből azok kiszedését ne engedjék meg.

Balogh Ernő.

Törpe fák nevelése. A „Buletin de la société centrale forestière de Belgique“ 1901. évi első számu füzetében a japáni kertészek egy eljárását írja le, melylyel oly óriási fák, mint a tölgy, *Pinus maritima*, *Cedrus* és *Cyprusok* melegházban való kezelés által törpealakban tarthatók. Az eljárás következő:

Ép, erőteljes és egészséges csemeték választandók, melyek legalább egy évesek. A földből való kiemelésük a legnagyobb gondal történi; a gyökerek egy része eltávolíttatik, más része megnyesetik. A csemeték azután elültetnek úgy, hogy a gyökerek legfeljebb 2 *cm.* mélyre kerüljenek a földbe s a törzsecskék egy melljük szurt pálczikához köttetnek. A csemeték eleinten a szilárd és pusztulás jeleit mutatják, leveleiket elhullatják, de lassanként ismét magukhoz térnek: apró rügyek és hajtások képződnek. A kertészek tovább is szemmel tartják a fácskákat; folyton metszik, vágják, gátat vetve a nedvkeringés elé, hogy a nedv ne a levelekbe, hanem csupán a farészekbe juthasson. Ezen eljárás folytonos és következetes alkalmazása által a fácskák növekvésüket tekintve végül teljesen a kertészek hatalmába kerülnek; a levelek minden évben kisebbek és kisebbek, a hajtások aprók lesznek s a fák a kíváncsiságot törpe alakra hozhatók. Az ilyen törpe fák rendkívül értékesek, mivel teljes kifejlődésükhöz 100—150 esztendő szükséges és a kertészek 3—4 generációja is elpusztul, míg egy ilyen fa létre jő. A teljesen kifejlődött törpe fát ki lehet ültetni a szabadba s ott kibirja úgy a legnagyobb hideget, mint a legnagyobb meleget.

Péchy Dezső.

Németország cserkéregtermelése hanyatlóban van. Régente különösen a birodalom nyugati részeiben terültek el nagy cserhántó erdők, ezek azonban részben a talaj kimerülése következtében, részben pedig a cserkéreg iránt mutatkozó csekély kereslet miatt előbb-utóbb más üzemű erdőkké fognak átalakíttatni. Az át-

alakításnál sok helyen az ákáczczal tesznek kísérletet, amint erről az Erdészeti Lapok olvasói már több közleményből értesülhettek.

Az idegen cserzőanyagok, nevezetesen a quebracho térhódítását s ezzel a belföldi cserkéreg iránti kereslet hanyatlását élénken illusztrálja a Kaiserslauternben (Pfalz) f. é. márczius. hó 9-én tartott s hajdan igen látogatott kéregvásár, melyről a „Magyar Bőripar“ czimű lapban a következő tudósítást olvassuk:

„Az itt, mint minden esztendőben, most is megtartott cserhéj árverésre a pfalcsi állami, községi és privát erdőségekből 17,430 mázsát hoztak fel. Ez a mennyiség így lett osztályozva: 4,849 mázsa elsőosztályu, 11,461 mázsa II. osztályu és a többi közönséges cserzőhéj. Az árak 2'60—5'55 márka között mozogtak. A vásárt csak gyér számban látogatták, a mi a mellett bizonyít, hogy a quebracho-cser a belföldi cserhéjat hovatovább teljesen kiszorítja. Több tételre ajánlat sem nyújtatott be, másutt az ajánlat az amugy is alacsony kibocsájtási árnak alatta maradt. Elkelt 170 mázsa II. osztályu az állami erdőségekből 3'40 márkáért, 1,730 mázsa I. és II. osztályu községi erdőségekből 4 márkáért mázsánként. A fenmaradt áru ezután szabad kézből kerül eladásra. A több év óta tapasztalt kedvezőtlen eredmények valószínűtlenné teszik az árverések további megtartását.“

Köszönetnyilvánítás. Köszönettel tartozom a t. erdész uraknak, kik a tárgy iránti szeretetből valóban gyorsasággal bocsátottak adatokat rendelkezésemre. Most újólág csak arra kérem a t. gyűjtőket, méltóztassanak e kérdéseket körükben is felvetni, hogy illetéknéppen eszmetárgyalás révén újabb és újabb adatok birtokába juthassunk.

Kérésemet ismétlem s ujjakkal bővitem. Összegyűjteni óhajtom erdőségeinkre, hegyeinkre, forrásainkra, patakokra, sziklákra, egyes növényekre, gyógyfüvekre vonatkozó mondákat, babonás hiedelmeket, apró történeteket, viharokra vonatkozó babonás jóslásokat, a természet ölen tartani szokott ünnepi szokásokat, egyes hegyekre és ezzel rokon tárgyakra a nép nyelvén forgó sajátságos verseket, gunyneveket stb.

Egyesek szíves kérdésére, megjegyzem, hogy az adatok beküldése pongyola nyelven is történhet. *Bareza Imre.* Budapesten, Dorottya-uteza 5. sz.

A kir. m. Természettudományi Társulat növényteni szakosztályának folyó hó 10-én tartott ülésében *dr. Tuzson János*, a selmeczbányai erdészeti kísérleti állomás adjunktusa a kettős évgyűrűképződés egy esetét és a fenyőfélék Botrytis-betegségét ismertette.

Névmagyarosítás. *Kral* Emil okl. erdész (Polonka) vezetéknévét *Király*-ra változtatta. Éljen!

Halálozás. *Fritze* Bódog urad. erdész (Pusztá-Gyarmat) és *Költbaum* Flóris urad. főerdész (Kereki), az Orsz. Erd. Egyesület rendes tagjai meghaltak. Béke hamvaikra!

Változások és kitüntetések az erd. szolgálat körében.

Ő császári és ap. királyi felsége *de Pottere Gerard* m. k. erdésznek a párisi kiállítás rendezése körül kifejtett ügybuzgó tevékenységeért *legfelső elismerését* fejezte ki.

*

A vallás- és közoktatásügyi minister *Trsztjányshky* László erdőmesteri címmel és jelleggel felruházott főerdészt közalapítványi erdőmesterré, *Szalai* Ernő erdészt közalapítványi főerdésszé és *Hinfner* György erdészjelöltet közalapítványi erdészszé nevezte ki.

*

A m. kir. földmivelésügyi minister *Asbóth Mihály* közbirtokossági erdőtisztet a nagykárolyi m. kir. állami erdőhivatalhoz m. kir. erdészszé, továbbá *Urbán Gyula* érseki uradalmi erdőtisztet a beszteerczebányai erdőigazgatósághoz m. kir. erdészjelöltté és *Geyer H. Viktor* urad. főerdészt ideiglenes minőségű erdőszámtisztté nevezte ki.

*

Török Ödön Hohenlohe-Oehringen Keresztély herczeg morvaszt.-jánosi uradalmába Hrabovecz székhelylyel erdészszé neveztetett ki, *Marcon Antal* nagyvárad i. sz. püsp. urad. erdész pedig a *lunkai* erdőgondnokság (ü. p. Vaskóh) vezetésével bizatott meg.

Közigazgatási bírósági döntvények és elvi jelentőseü határozatok.

I.

Egymagában véve az a körülmény, hogy az erdőör vadászatra alkalmas löfegyverrel idegen vadászterületen átvezető uton vadászati jegy nélkül járt, a vadászati kihágás tényét meg nem állapítja.

7746/1899 P. sz. *Határozat.* A m. kir. közigazgatási bíróság a panasznak helyt ad és panaszost az 1883. XXIII. törvényczikk 42. §-ának d) pontjára alapított jövedéki kihágás és a panaszos terhére rótt 30 frt bírság terhe alól felmenti. *Indokok:* Egymagában az az igazolt körülmény, hogy panaszos, megyei erdőör, vadászatra alkalmas löfegyverrel, az idegen vadászterületen átvezető uton járt, a vadászás tényét meg nem állapítja, G. József pedig, a kivel panaszos az uton találkozott és a ki tényleges vadászebekkel és vadászatra alkalmas löfegyverrel vadászni volt, egyáltalán nem is állítja, hogy panaszos vadászott vagy vadászat céljából csatlakozott hozzá. Egyéb adat és bizonyíték hiányában tehát panaszost a vadászjegy nélküli vadászás által elkövetett jövedéki kihágásban elmarasztalni annál kevésbé lehetett: mert D. Gábor erdőgondnok vallomása szerint panaszost megbizta, hogy az ő vadászterületén felügyeljen s kétszöví vadász fegyverével vadóri szalgálatot teljesítsen és így panaszosnak D. Gábor vadászterületén teljesített ama bejárása feltétlenül vadászásnak nem minősíthető.

II.

Ha községi vadászterület bérbeadásánál az árverési feltételeket nem a képviselőtestület állapította meg s az árverést nem az rendelte el, az ilyen árverés alapján kötött szerződés akkor sem tekinthető törvényesen létrejöttnek, ha az árverést a képviselőtestület utólag jóvá is hagyta.
(278/1897.K. sz.)

III.

Az 50 holddal bíró földtulajdonosok a törvényben megszabott feltételek mellett az esetben is egyesülhetnek a vadászati jog önálló gyakorlására, ha birtokaik több község határában fekszenek is.
(612/1897 K. sz.)

IV.

a) *A községi vadászterület berösszegének felosztása iránti döntésnek hiánya a jóváhagyásnak a bérszerződéstől való megtagadását nem indokolja.* b) *Ellenben, ha a községi határ egy részének önálló vadászati*

területi jellege vitássá válik, a bérszerződést a vitás alapkérdés eldöntése előtt jóváhagyni nem lehet. c) Ha az árverési határnapot a községi képviselőtestület helyett a községi előljáróság tűzte ki, ezen törvényellenes eljárást azon körülmény törvényessé nem teszi, hogy a képviselőtestületi közgyűlés az árverési határnapot utólag jóváhagyja s az árverés eredménye alapján megkötött szerződést jóváhagyásával szintén ellátja. (650/1897. K. sz.)

V.

Ha a községi vadászterületi bérszerződésben külön kikötve nincsen, hogy a haszonbérleti jog csak a haszonbérlo személyére terjed ki, a bérlo elhalálozása esetén a szerződésből folyó jogai és kötelezettségeibe az örökös lép. (756/1897. K. sz.)

VI.

Valamely birtok tulajdonosa és a volt urbéres község közt, a községi pótlék megváltása iránt, annak idején létrejött olynemű egyezség — mely szerint az illető birtokos a volt urbéres község szükségleteinek fedezésére bizonyos ingatlant tulajdonjogilag a községnek átengedett, — az 1871. évi XVIII. t. cz. alapján szervezett politikai községet nem kötelezi s ily egyezség az 1886. évi XXII. t. cz. 137. §-a szempontjából sem bir joghatálylyal.

484/1899. K. sz. Ő Felsége a Király nevében a m. kir. közigazgatási bíróság Sz. Ferencz, mint gr. K. Béláné uradalmi intézőjének V.-vármegyei közigazgatási bizottsága által 1887. évi február hó 10-én 151. szám alatt hozott, a Sz. községben fekvő volt földesuri birtok utáni községi pótdadó alóli mentességet megtagadó határozat elleni panaszát az 1897. évi szeptember hó 7-ik napján tartott nyilvános ülésben az 1896. évi XXVI. t.-cz. 34. §. 1. pontja alapján vizsgálat alá vevén, következőleg ítelt: A m. kir. közigazgatási bíróság a panasznak helyt nem ad. — *Indokok:* Az 1886. XXII. t.-cz. 137. §-a azon kedvezményt, hogy a községi birtokos a községgel a községi adók megváltására nézve egyezséget köthessen, csakis az önálló puszták, havasok és rendszeres gazdasági terv szerint kezelt erdők tulajdonosainak adja meg s ezt is csak hat-hat évre terjedő időszakra, tehát egyrésről miután panaszos nem igazolta, hogy birtokai ilyenek lennének, más részről pedig, miután nem ily időleges kedvezményt, hanem általános községi pótdadómentességet követel, ezen kérelmével, mint törvényen nem alapuló, sőt e tételes törvény rendelkezéseivel ellentétes követelésével annál is inkább elutasítandó, mert a tárgyiratok közt elfekvő, a hg. B. Fülöp és érdektársai és S. (Sz.) község urbéresei közt 1868. évi szeptember 11-én kötött egyezség nem a politikai, tulajdonképen csak az

1871. évi XVIII. t.-cz.-kel szervezett község, hanem a volt urbéresek között jött létre, már pedig ezek a politikai községet arra, hogy községi pótdadó követeléséről örökre lemondjon, nem kötelezhették, már csak azért sem, mert az 1868. évben adott 10 hold erdő jövedelme megfelelehetett az azon időbeli szükségletekből a panaszosra kivethető hányadnak, de évek multával, midőn a község szükségletei jelentékenyen emelkedtek, többé azzal arányban nem áll, s épen ez az indoka annak, hogy a már idézett 1886. évi XXII. t.-cz. 137. §-a az ott megjelölt birtokok tulajdonosainak is csak 6—6 évre engedi a megváltást, de ha ezen urbéri egyezségben foglalt kötelezés akkor, a midőn az létre jött, a községek érvényesen kötelezte volna is, az ujabban hozott s érvénybe lépett törvények által hatályát veszítette, mert előbb az 1876. évi V. t.-cz. 38., most pedig az 1886. évi XXII. t.-cz. 137. §-a csak 6 évi időtartamra korlátozva engednek meg ily egyezséget, a határidőhöz nem kötött ilyenmü egyezség tehát, a hivatkozott törvények életbe léptével 6 év lejártával megújítandó, s a törvényhatóság által megerősítendő lett volna, minek megtörténtét azonban panaszos nem is állítja. — De a fentebb hivatkozott egyezségben érintett 10 hold erdő jövedelme a panaszos által fizetendő községi pótdadóba be sem tudható, mert a község tagadásával szemben nem lett beigazolva az, hogy a községnek adott 10 hold erdőterület tényleg a politikai község birtokába ment volna át s annak jövedelmezne, mivel a sz.-i. m. kir. erdőgondnokságnak a tárgyiratok közt levő 225. számn jelentése szerint a volt urbéreseknek jutott erdőterület felosztva nines, hanem közösen kezeltetik, s így a 10 holdnyi terület ebben annál is inkább befoglaltathatik, mert a község, mint erkölcsi testület nevéen álló birtokokból a sz.-i. 101. számú telekjegyzőkönyvbeli ingatlanokat a község vétel útján szerezte, s így a birtokában levő erdőterület mennyisége nem szolgáltat bizonyítékot arra nézve, hogy az urbéri egyezségben foglalt 10 hold-erdő a politikai község tulajdonában és használatában lenne.

VII.

Községi vadászterület haszonbérbe adása iránt megállapított árverési feltételek közt oly kikötés, hogy a haszonbérleti idő esetleg csak 3 évig tart, mint a vadásatról szóló törvénybe ütköző kikötés, helyt nem foglalhat. (910/1897 K. sz.)

VIII.

Az alispán hatásköre a községi vadászterület bérbeadásánál nem csupán az eljárás alakszerűségének, hanem annak vizsgálatára is kiterjed, vajjon a bérszerződés a községre nézve előnyös-e? (180/1898, K. sz.)

IX.

A községek nincsenek korlátozva abban, hogy a községi vadászterület bérbeadása alkalmával a vadászat gyakorlását illetőleg a helyi viszonyoknak s közigazdászati érdekeknek megfelelő, a vadászati törvény-nyel ellentétben nem álló megzorító feltételeket kössenek ki.

753/1898. K. sz. Ő Felsége a Király nevében a m. kir. közigazgatási bíróság K. József f.-i lakosnak T. község vadászati jogának bérbeadása tárgyában T. vármegye alispánja által folyó évi február 23-ikán 4418. szám alatt hozott jóváhagyó határozat ellen benyújtott panaszát az 1896. évi XXVI. törvény-cikk 70: §-a alapján tárgyalás alá vévén, 1899. évi április hó 27-ikén tartott nyilvános tanácsülésében következőleg *ítelt*: A m. kir. közigazgatási bíróság a panasznak helyt nem ad. *Indokok*: Panaszló T. község vadászati jogának bérbeadásáról szóló s alispánilag jóváhagyott szerződés megsemmisítését főleg abból az okból kéri, mert az árverési feltételek, amennyiben azok a lóháton és kutyákkal való vadászatot, valamint bevetett területen sáros időben s takarodás előtt a hajtóvadászatot tiltják, állítólag törvényellenes kikötéseket foglalnak magukban. A vadászatrol szóló 1883: XX. törvény-cikk 16. §-a a vadászatnak lóháton s ebekkel való gyakorlását megengedi ugyan, ámde a törvénynek ezen kijelentése a községet nem korlátozza abban, hogy a községi vadászterület bérbeadása alkalmával a vadászat gyakorlását, illetőleg ahelyi viszonyoknak s közigazgatási érdekeknek megfelelő, általa szükségesnek vélt megszorító feltételeket kössön ki. Minthogy a panasszal megtámadott alispáni határozattal jóváhagyott bérleti szerződés a törvény rendelkezéseinek betartásával jött létre: minthogy továbbá az abban kikötött feltételek sem a vadállomány megővésének kívánalmaival, sem a község anyagi érdekeivel ellentétbe nem jönnek, sőt a sérelmesnek állított megszorító kikötések mellett, melyek egyébként a felterjesztett tárgyiratok szerint eddig is szokásban voltak, a községnek a vadászati jog bérbeadásából származó eddigi jövedelme az új bérleti szerződés alapján megkétszereződött, ezért a már hatóságilag jóváhagyott bérleti szerződésnek megsemmisítésére ok fenn nem forogván, a panasznak helyt adni nem lehetett.

X.

A községi vadászterületnek vagy annak egy részének bérbe nem adása az 1883: XX. törvény-cikk 3. §-a értelmében meg nem engedhető. (2359/1898. K szám.)